

IMPACT OF THE ANNUAL TRAINING CYCLE ON THE PHYSICAL CAPACITY OF YOUNG ROWERS

ANDRZEJ KLUSIEWICZ¹, MARIUSZ SZUMAŃSKI³, KAJDA PIOTR,
JANINA STARCZEWSKA-CZAPOWSKA¹, KRYSZYNA BURKHARD-
JAGODZIŃSKA², BARBARA DŁUGOŁĘCKA⁴, DARIUSZ SITKOWSKI¹

*Institute of Sport – National Research Institute in Warsaw, Department of Physiology¹
Sports-Medical Outpatient Clinic²,*

Polish Rowing Association³

Józef Piłsudski University of Physical Education in Warsaw,

Faculty of Physical Education and Sport in Biała Podlaska,

Department of Physiology and Biochemistry⁴

Mailing address: Andrzej Klusiewicz, Institute of Sport – National Research Institute in Warsaw,
Department of Physiology, 2/16 Trylogii Street, 01-982 Warsaw, tel.: +48 22 5699971, fax: +48 22 8350977,
e-mail: andrzej.klusiewicz@insp.waw.pl

Abstract

Introduction. The aim of the study was to assess the changes in the physical capacity of a group of leading Polish young male rowers after they completed the annual training cycle. **Material and methods.** The study involved 30 subjects who either belonged to the Under-23 Polish National Rowing Team or were its reserve rowers. The subjects underwent two stress tests: a maximum intensity test simulating covering the distance of a regatta (the 2 km test) and a submaximal test with a gradual increase in intensity (the anaerobic threshold test) before and after the annual training cycle. **Results.** Contrary to what was expected, a year of training did not cause a significant increase in the work capacity indicators measured in the study. The training programme that was implemented was found not to have been very effective in this respect. No statistically significant increase was observed in the values obtained for the subjects in the test simulating covering the distance of the race, although there was some improvement. **Conclusions.** Similar findings, indicating that the results of stress tests tend to remain stable, were obtained by other authors whose research involved young rowers aged approximately 20 years. However, we would still like to emphasise that the effectiveness of training which develops endurance, the basic foundation for a rower's successful performance, should be paid more attention to in the training process.

Key words: young rowers, annual training cycle, changes in physical capacity

Introduction

Rowing is most frequently described as a sports discipline requiring strength-endurance work [1]. Both male and female rowers need to cover a distance of 2,000 metres during a regatta. Depending on the type of boat and weather conditions, it takes the rowers from 5.5 to 7 minutes to cover this distance, and approximately 70% of their muscle mass is engaged in the effort [1]. During the race, the rowers reach their maximum aerobic and anaerobic capacities. The rowers' bodies are capable of performing such work thanks to their high mass and metabolic adaptation. It should be emphasised that due to the substantial contribution of aerobic metabolism to the rowers' energy supply during a race (70-80%), endurance training is considered to be a prerequisite for successful performance in this sports discipline [2, 3, 4]. The training of rowers who achieve superior results, however, not only includes aerobic exercise, but it is also aimed at maintaining a balance between strength training and that focused on developing the athletes' anaerobic capacity [5, 6].

It thus seems particularly interesting to investigate the changes in the physical capacity of rowers, especially in that of world-class rowers over a period of several years. Some studies have been conducted with regard to this issue, but these studies typically include senior rowers [7, 8, 9], while there is less research involving young rowers [10, 11]. In light of the above, the aim of the current study was to assess the changes in the physical capacity of a group of leading under-23 Polish male rowers after the annual training cycle.

Material and methods

Subjects

The study involved 30 subjects who either belonged to the Under-23 Polish National Rowing Team or were its reserve rowers. Some basic statistical data regarding selected parameters collected before the annual training cycle are shown in table 1. The rowers who participated in the study were world-class

athletes in the sports discipline in their age category. The group of subjects differed in terms of their age, mass, and height, particularly due to the involvement of lightweight rowers in the study. The number of the years of training the rowers had undergone also differed considerably, as it ranged from 2 to 9 years.

Table 1. Basic statistical data of the rowers collected before the annual training cycle (n = 30)

Parameter	Age (years)	Body mass (kg)	Body height (cm)	Years of training
Mean	19.7	84.9	190	5.1
± SD	0.8	9.5	6	1.6
Min	18.0	70.0	178	2.0
Max	20.8	104.8	207	9.0

Training programme of the Under-23 Polish National Rowing Team

The 52-week-long annual training cycle, lasting from September to August, was divided into the following four periods: 1) the preliminary period consisting of 8 weekly microcycles (September and October), 2) the preparation period consisting of 27 weekly microcycles (from November to the end of April), 3) the immediate pre-competition period and competition period consisting of 5 and 8 competitive microcycles, respectively (from May to July), and 4) the transition period consisting of 4 weekly microcycles (August). Five training intensity zones were defined based on the following levels of lactate concentration in the blood: 1.5-2.5 mmol/l – zone 1; 2.5-3.5 mmol/l – zone 2, 3.5-6.0 mmol/l – zone 3, 6.0-12.0 mmol/l – zone 4, and very short supramaximal efforts involving the glycolytic and phosphagen systems – zone 5.

The preliminary training period was aimed at gradually implementing the training after the transition period. Since during this period the rowers took part in several regattas, such as the Polish Sprint Rowing Championship, Polish Long Distance Rowing Championship, and Main Autumn Polish Qualification Regattas, the training was predominantly specific in nature. During strength training, the rowers developed their strength endurance in order to prepare their muscular systems for han-

dling high loads. Over this period 90 hours of work were performed. The rowers rowed for 570 km in water and for 6h 30 min (approximately 78 km) on a rowing ergometer, as well as doing 10,750 repetitions for strength endurance at the gym. As far as the intensity of the training is concerned, the 90 hours of work were done as follows: 68.5 hours in zone 1, 11 hours in zone 2, 8.5 hours in zone 3 (including 6.5 hours spent on strength training), 47 minutes in zone 4, and 4 minutes in zone 5. When it comes to the specificity of the training for the sports discipline, 38.3% of the training was general in nature (34.5 hours), 7.2% was special training (6.5 hours), and 54.4% was specific training (49 hours), with the highest level of sport-specificity.

The preparation period was composed of three phases, each lasting 9 weeks: a general training phase, a special training phase, and a specific training phase. The general training phase (November and December) focused on training general strength, building body mass, and developing coordination and general fitness. The weekly microcycles consisted of 3 strength training sessions, one session on a rowing ergometer, as well as running, swimming, general training, and team sports. In the special phase (January and February), the volume and intensity of the work done on the ergometer were increased. The strength training implemented in this phase was aimed at gradually transforming general strength into strength endurance and power. In January, the coaches introduced one training session in strength endurance, one in power, and one in submaximal strength. In February, only strength endurance was trained (in 3 sessions). Moreover, during the winter training camp, a substantial amount of work increasing aerobic endurance was done in intensity zones 1 and 2 (alternate marching and jogging and cross-country skiing). The specific phase of the preparation period (March and April) was aimed at successively introducing specific training in the water, depending on the weather conditions, and improving the rowing technique. The strength training implemented in this phase was aimed at maintaining a high level of strength endurance and power. During the 27 weeks of the preparation period, a total of 360 hours of work were performed, including 253 hours in intensity zone 1, 62 hours in zone 2, 32.5 hours in zone 3 (including 22 dedicated to endurance strength training), 6 hours in zone 4, and 7.5 hours in zone 5 (including 6.5 hours spent training maximal strength and power). As far as the sport-specificity of the training done during the preparation period is concerned, 66.7% of the training was general training, 17.4% was special training, and 15.9% was specific training.

Table 2. Training programme of the Under-23 Polish National Rowing Team

Period of training	Training volume			Training intensity zone (hours)					Type of training according to sport-specificity		
	Number of repetitions at the gym	Number of kilometres	Duration (hours)	1	2	3	4	5	General	Special	Specific
Preliminary period: 8 weeks (Sept. – Oct.)	10752	571	90	68	10	9.5	1	0	34.5	6.5	49
Preparation period: 27 weeks (Nov. – Apr.)	53835	654	360	253	62	32.5	6	7.5	240	62.5	57.5
Immediate pre-competition and competition periods: 5 + 8 weeks (May – July)	12170	1279	165	141	5.5	13.5	3.5	1	50	2.5	112
Transition period: 4 weeks (Aug.)	0	0	8.5	8	0	0	0	0	8.5	0	0
Total	76757	2504	624	470	77.5	55.5	10.5	8.5	333	71.5	218.5
Total (%)			100	76	12	9	2	1	53	12	35

The immediate pre-competition and competition periods lasted 5 and 8 weeks, respectively. These two training periods were aimed at aiding the rowers in perfecting their technique and coordination of their movement with that of the rest of the crew, develop their specific speed and endurance, as well as helping them maintain a high level of strength endurance and power. Most of the exercises in these two periods were performed in the water. In order to make sure that the rowers maintained their strength endurance and power, 1-2 training sessions were held per week, depending on the racing schedule. Specific resistance strength training in the water was also implemented. The rowers performed 165 hours of work in these two periods and they rowed for a distance of approximately 1,280 kilometres. As far as the sport-specificity of the training is concerned, specific training accounted for 68% of the work done in these two periods, while general training constituted 30% and special training accounted for only 2% of the work. The immediate pre-competition period consisted of the phases of accumulation (2.5 weeks), intensification (1.5 week), and transformation (1 week).

The transition period was aimed at regeneration and recovery, and it was comprised of general low-intensity training. The rowers had 2-3 training sessions over 4 weeks, and performed 8.5 hours of work.

To sum up, the annual training programme of the Under-23 Polish National Rowing Team consisted of performing 624 hours of work, rowing for a distance of 2,500 km, doing 76,000 repetitions at the gym (including 12,000 for general strength and muscle mass, 6,500 for power, and 57,500 for strength endurance). A total of 472 hours of work were performed in intensity zone 1, 78 hours in zone 2, 55 in zone 3 (including 33 dedicated to endurance strength training), 10 hours in zone 4, and 8.5 hours in zone 5 (including 6.5 hours spent training maximal strength and power). As far as the sport-specificity of the training done is concerned, 53% of the work was general training, 12% was special training, and 35% was specific training.

Exercise tests

Before and after the annual training cycle was completed, the subjects underwent two exercise tests: a maximum intensity test simulating covering the distance of a regatta (the 2-km test) and a submaximal test with a gradual increase in intensity (the anaerobic threshold). The tests were conducted in the general phase of the preparation period (November–December), after the study was approved by the Research Ethics Committee of the Institute of Sport – National Research Institute in Warsaw.

2-km test

The first test to be carried out was the test which simulated covering the distance of 2,000 metres and whose maxi-

imum intensity was determined individually for each subject. The subject’s goal was to cover the distance of the race in as little time as possible, and the distance which remained to be covered was displayed on the monitor of the ergometer. The test was preceded by an 8-minute warm-up, which consisted of continuous rowing with two 1-minute bouts of acceleration in the 3rd and 5th minute of the warm-up. The pace of continuous rowing was 20 strokes/minute and the power was 2.0 W/kg, whereas during the acceleration bouts, the pace was 26 strokes/minute and the power was 2.7 W/kg. The break between the warm-up and maximal effort was 2 minutes long.

Anaerobic threshold (AT) test

One day after the 2-km test was conducted, the submaximal test with a gradual increase in intensity was carried out. It consisted of 5 bouts of submaximal effort lasting 3 minutes, with 30-second breaks. The damper was set to 5–6. The workload was selected according to table 3 below, taking into account the time it took each open-class rower to cover the distance of 2 km.

Lactate concentration (LA) was measured in blood collected from the earlobe 3 minutes after the subjects completed the 2-km test and immediately after the anaerobic threshold test was completed. The lactate concentrations were determined using an LP 400 photometer (Dr Lange, Germany).

During both tests the subjects’ heart rate (HR) was continuously recorded using a Polar Electro Oy S610i heart rate monitor (Finland), and during the 2-km test, lung ventilation, oxygen uptake, and carbon dioxide production were also measured, using the SensorMedics Vmax 29 (Yorba Linda, CA, USA) or the Cortex 3B MetaLyzer (Germany).

The AT test made it possible to determine the anaerobic threshold for each rower using the interpolation method for the blood lactate concentration of 4 mmol/l [2]. The changes in HR made it possible to calculate the value of the PWC₁₇₀ index, that is the workload that results in a heart rate of 170 bpm [12]. The PWC₁₇₀ index was calculated based on the following formula:

$$PWC_{170} (W) = P_1 + (P_2 - P_1) \times (170 - HR_1) / (HR_2 - HR_1)$$

where:

HR₁, P₁ – heart rate below 170 bpm and the power output generated (W),

HR₂, P₂ – heart rate above 170 bpm and the power output generated (W).

The tests were conducted at the same time of the day (between 9 a.m. and 2 p.m.) in the same temperature which was optimal for the rowers (18-20°C), and there were no external sources of disturbance during the test. If the subjects were ill or were recovering from an illness when the measurements were to be carried out, they were not tested.

Table 3. Workload used in the anaerobic threshold test

Workload number		1	2	3	4	5
Rowing pace (strokes/minute)		16	18	20	22	24
Lightweight rowers	Power (W)	120	170	220	270	320
Open-class rowers, 2 km > 6:20 min		120	170	220	270	320
Open-class rowers, 2 km < 6:20 min		170	220	270	320	370

Statistical analysis

The results of the study were analysed statistically. The mean values and standard deviations for selected parameters were calculated. The data were tested for normality of distribution using the Shapiro-Wilk test. Differences between the values obtained were tested for statistical significance using Student's t-test for dependent samples ($p < 0.05$), and Pearson's correlation coefficient was calculated. The analysis was conducted using Statistica 8 (StatSoft) and Excel 2007 (Microsoft Office).

Table 4. Aerobic capacity indicators measured in the rowers before and after the annual training cycle (n = 30)

		Power at AT		PWC ₁₇₀	
		(W)	(W/kg)	(W)	(W/kg)
Pretest	Mean	295	3.48	281	3.31
	SD	31	0.33	47	0.55
Posttest	Mean	295 ^{NSS}	3.44 ^{NSS}	288 ^{NSS}	3.35 ^{NSS}
	SD	36	0.36	42	0.48

NSS = difference is not statistically significant ($p > 0.05$).

Results

Changes in physical capacity

The values obtained for the indicators of aerobic capacity (power at anaerobic threshold and PWC₁₇₀) did not change significantly after the annual training cycle.

Although the indicators used in the 2-km test (time, mean power, and maximal oxygen uptake), which simulated covering the distance of a rowing race, the results tended to improve slightly after a year of training (tab. 5). In the posttest, a significantly higher level of lactate concentration was found in the blood covering the distance of 2,000 metres than in the pretest.

Table 5. Work capacity indicators measured in the rowers before and after the annual training cycle (n = 30)

		Time (needed to cover 2 km)	Mean power		VO ₂ max		Lactate concentration
		(min:s)	(W)	(W/kg)	(l/min)	(ml/kg/min)	(mmol/l)
Pretest	Mean	6:26.6	389	4.59	5.20	61.2	15.7
	SD	00:11.0	34	0.37	0.62	5.1	1.8
Posttest	Mean	6:25.1 ^{NSS}	394 ^{NSS}	4.60 ^{NSS}	5.31 ^{NSS}	62.0 ^{NSS}	17.0*
	SD	00:10.4	32	0.42	0.48	5.3	3.3

NSS = difference is not statistically significant ($p > 0.05$); * difference is statistically significant ($p < 0.05$).

Analysing the individual changes in the four basic work capacity indicators per kilograms of body mass obtained for both tests (power at AT, PWC₁₇₀, mean power for the 2-km test, and maximal oxygen uptake), a high percentage of scores were found to have improved and several had deteriorated (tab. 6). The cardiovascular and metabolic response to the load used in the AT test had not improved (fig. 1 and 2).

Table 6. Changes in selected work capacity indicators (in percentages) measured in the rowers before and after the annual training cycle (n = 30)

Indicator Change	Percentage (%)		
	Increase	Decrease	No change
Power at AT (W/kg)	37	13	50
PWC ₁₇₀ (W/kg)	40	23	37
2-km test mean power (W/kg)	40	27	33
VO ₂ max (ml/kg/min)	40	20	40

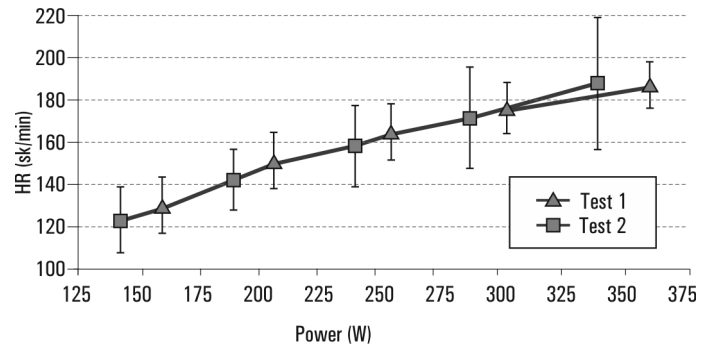

Figure 1. Relationship between heart rate (HR) and power output in the anaerobic threshold test measured in the rowers before and after the annual training cycle (n = 30)

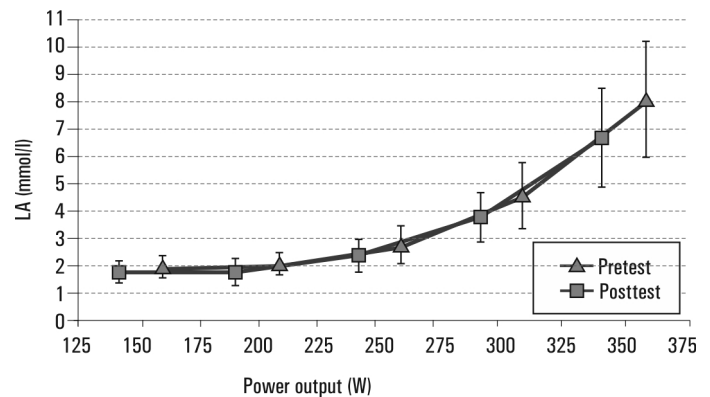

Figure 2. Relationship between lactate concentration (LA) and power output in the anaerobic threshold test measured in the rowers before and after the annual training cycle (n = 30)

Table 7. Pearson's correlation coefficient calculated for selected work capacity indicators from the 2-km and AT tests measured in the rowers before the annual training cycle (n = 30)

Indicator		2-km test mean power (W/kg)	Power at AT (W/kg)	PWC ₁₇₀ (W/kg)	VO ₂ max (ml/kg/min)
2-km test mean power	(W/kg)	-	0.84*	0.57*	0.65*
Power at AT	(W/kg)	0.84*	-	0.71*	0.63*
PWC ₁₇₀	(W/kg)	0.57*	0.71*	-	0.56*
VO ₂ max	(ml/kg/min)	0.65*	0.63*	0.56*	-

* correlation is statistically significant ($p < 0.05$).

The highest statistically significant differences were obtained between mean power in the 2-km test and power at AT ($r = 0.84$), power at AT and PWC_{170} ($r = 0.71$), mean power in the 2-km test and VO_{2max} ($r = 0.65$), power at AT and VO_{2max} ($r = 0.63$), and finally mean power in the 2-km test and PWC_{170} ($r = 0.57$), as shown in table 7.

Discussion

Two types of stress tests were used in the current study involving leading Polish under-23 rowers: one with maximum intensity and one with a gradual increase in intensity. These tests, though in slightly different forms, have been routinely used for more than a decade in diagnosing the work capacity of rowers [13]. According to several authors [15, 16, 17], using the two stress tests makes it possible to fully examine a rower's physical capacity.

A previous study we conducted [12] confirmed that PWC_{170} measured for specific effort in tests conducted using a rowing ergometer differs considerably between rowers depending on their performance (higher values are achieved by rowers who are successful in competitions). The study also revealed a high correlation between PWC_{170} and the following: mean power generated in the racing distance, power at anaerobic threshold, and maximal oxygen uptake. Other authors [10] have also found significant correlations between PWC_{170} and mean power in a 2-km distance. In light of the results of research presented above and the fact that PWC_{170} can be easily measured by the rowers' coach, we recommend that this index be used to assess the work capacity of rowers, especially young ones. PWC_{170} values obtained for other rowers in previous years may be used as a point of reference for assessing a rower's physical capacity [12].

Contrary to what was expected, a year of training did not cause a significant increase in the work capacity indicators measured in the current study. Power at the anaerobic threshold did not improve significantly, and a lack of improvement of the rowers' aerobic capacity is confirmed by the fact that the remaining cardiorespiratory indicators (VO_{2max} and PWC_{170}) did not change significantly. Similarly, in another study, which lasted 6 years and involved some leading young rowers [11], it was found that power at AT decreased by 2% by the time the rowers were 20 years old. The work capacity of an Under-23 rower is mostly determined by the level of their aerobic capacity, which is proven by the strong correlation between mean power in a distance of 2,000 m and the values obtained for power at AT ($r = 0.84$), VO_{2max} ($r = 0.65$), and PWC_{170} ($r = 0.57$) found in the study. The data we obtained indicate that more emphasis should be laid on developing the rowers' aerobic capacity in their future training, and both the volume and intensity of the exercise they perform are of importance in this respect. These findings are similar to those of previous studies involving young rowers we have conducted, where a higher increase in the indicators of work capacity was noted for younger juniors compared to older juniors, although the need to work on developing better power at AT in both groups was emphasised [13]. Buško et al. [10], who carried out a study involving young juniors, also did not observe an improvement in aerobic capacity assess based on PWC_{170} measured for specific effort performed on a rowing ergometer in the general phase of the preparation period (November compared to March). Contrary to the findings our research, however, the authors quoted above established that there had been an increase in mean power and time in the test simulating covering the distance of 2,000 m performed on a rowing ergometer. An improvement in the results obtained for younger juniors (16.7 ± 0.4 years) and lack of improvement in those recorded

for older juniors (19.7 ± 0.8 years) found in our previous study [13] are in line with the findings of research involving superior Croatian rowers, according to which maximal oxygen uptake tends to stabilise around the age of 20 years [11]. Other research conducted on world-class rowers [17] showed that VO_{2max} reaches its peak when the rowers are 23 years old and increases only slightly until the age of 28 years. A similar tendency was observed in leading runners aged 20-22 years [18]. Lacour et al. [9] also mention the fact that work capacity and VO_{2max} tend to decrease in long-distance runners and swimmers when they are 20-25 years old. Taking this into consideration, the results of an outstanding senior rower whose maximal oxygen uptake increased until he reached the age of 32 years [9] are an exception to the general tendency observed in this respect.

The ability of the body of a rower to perform effort involving a high proportion of glycolytic metabolism is not the most important factor impacting the results of the test that simulates covering the distance of the regatta [13]. However, it should be stressed that the increase in lactate concentration measured after the test from 15.7 ± 1.8 to 17.0 ± 3.3 mmol/l after the rowers completed the annual training cycle proves that their capacity for maximal effort had increased.

In a cross-sectional study we conducted in previous years, we examined 305 Polish male and female rowers in terms of their physical capacity, considering their age category, outstanding achievements, and their qualification for the national team [19]. In the study we determined that the following indices characterise superior rowers: mean power and time in the test simulating covering the racing distance, power at AT, VO_{2max} , and maximal oxygen pulse. Based on the results of the study, referential values for the indices which are the most important for assessing the physical capacity of rowers were provided. It is worth mentioning that a strong correlation was found between VO_{2max} and the time needed to cover the distance of the regatta, as observed in other studies [6, 16]. In other research [11], world-class rowers were found to exhibit a systematic and high (26%) increase in maximal oxygen uptake up to the level of 6.6 l/min (approximately 70 ml/kg/min) over a 6-year period of assessment which started when the rowers were 16 years old. Based on their several-year study involving an outstanding senior rower who won seven medals at the Olympics and World Championships, Lacour et al. [9] postulated that superior results in rowing are achieved thanks to the rower's capacity to maintain a high level of maximal oxygen uptake (approximately 6.0 l/min) and power in the final phase of the test with a gradual increase in intensity performed on a rowing ergometer. As mentioned earlier, an additional feature of the exceptional rower examined in the study was his ability to deal with high loads up to the age of 32 years.

To sum up, the programme implemented in the annual training cycle of the Under-23 rowers who participated in the current study aimed at improving their aerobic capacity was found not to have been very effective in this respect. Despite the fact that many studies [11, 13] have proven that the results of stress tests carried out in young rowers tend to become stable when they are approximately 20 years old, we have stressed the need to pay more attention to the effectiveness of endurance training, which is a basis for the rower's successful physical performance.

Acknowledgements

The authors of the publication would like to thank the rowers for participating in the study as well as the "VO_{2max}" Technologies for providing technical support during the measurements performed herein. Some of the findings of the study are presented in Piotr Kajda's Master's thesis.

Literature

1. Steinacker J.M. (1993). Physiological aspects of training in rowing. *International Journal of Sports Medicine* 14, 3-10.
2. Howald H. (1988). Physiological foundations of rowing performance. In Steinacker J.M. (ed.) *Rowing. Sports Medicine and Science* (pp. 31-38). Berlin, Heidelberg: Springer. [in German]
3. Secher N.H. (1993). Physiological and biomechanical aspects of rowing. Implications for training. *Sports Medicine* 15, 24-42.
4. Steinacker J.M. (1988). Methods for performance assessment and training management in rowing and their application. In Steinacker J.M. (ed.) *Rowing. Sports Medicine and Science* (pp. 31-38). Berlin, Heidelberg: Springer. [in German]
5. Klusiewicz A., Trzaskoma Z., Broniec J., Wojciechowski A. (2012). Fundamental principles of training elite rowers. Part 1 – training programmes and methods. *Sport Wyczynowy* 1, 8-16.
6. Mäestu J., Jürimäe J., Jürimäe Y. (2005). Monitoring of performance and training in rowing. *Sports Medicine* 35(7), 597-617.
7. Fiskerstrand Å., Seiler K.S. (2004). Training and performance characteristics among Norwegian International Rowers 1970-2001. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports* 14, 303-310.
8. Klusiewicz A., Broniec J., Szczepańska B., Burkhard-Jagodzińska K. (2002). Physical capacity and body composition of Olympic rowing champions in lightweight double sculls over six years of training. *Sport Wyczynowy* 5-6, 51-67.
9. Lacour J.R., Messonnier L., Bourdin M. (2009). Physiological correlates of performance. Case study of a world-class rower. *European Journal of Applied Physiology* 106, 407-413.
10. Buško K., Wit B., Borys R. (2002). Selected physiological variables during the preparatory period in junior rowers. *Physical Education and Sport* 46(3), 375-385.
11. Mikulic P. (2011). Maturation to elite status: a six-year physiological case study of a world champion rowing crew. *European Journal of Applied Physiology* 111, 2363-2368.
12. Klusiewicz A., Faff J., Zdanowicz R. (1997). The usefulness of PWC170 in assessing the performance determined on a rowing ergometer. *Biology of Sport* 14, 127-133.
13. Klusiewicz A., Borkowski L., Ładyga M., Zdanowicz R., Burkhard-Jagodzińska K., Sitkowski D. et al. (1994). Changes in physical fitness of male and female junior rowers as affected by one year of training. *Biology of Sport* 11, 21-29.
14. Kennedy M.D., Bell G.J. (2003). Development of race profiles for the performance of a simulated 2000-m rowing race. *Canadian Journal of Applied Physiology* 28(4), 536-546.
15. Steinacker J.M., Lormes W., Stauch M. (1991). Sport Specific Testing in Rowing. In N. Bachl, T.E. Graham, H. Lollgen (eds) *Advances in Ergometry* (pp. 443-454). Springer-Verlag.
16. Yoshiga C.C., Higuchi M. (2003). Rowing performance of female and male rowers. *Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports* 13, 317-321.
17. Messonnier L., Bourdin M., Lacour J.R. (1998). Influence of age on different determining factors of performance on rowing ergometer. *Science in Sports* 13, 293-294.
18. Legaz Arrese A., González Badillo J.J., Serrano Ostáriz E. (2005). The changes in running performance and maximal oxygen uptake after long-term training in elite athletes. *Journal of Sports Medicine and Physical Fitness* 45(4), 435-440.
19. Klusiewicz A., Faff J., Zdanowicz R. (1997). Physical capacity of Polish female and male rowers. *Sport Wyczynowy* 9-10, 35-40.

Submitted: June 24, 2015

Accepted: December 19, 2015

WPLYW ROCZNEGO TRENINGU NA ZMIANY WYDOLNOŚCI FIZYCZNEJ MŁODYCH WIOŚLARZY

ANDRZEJ KLUSIEWICZ¹, MARIUSZ SZUMAŃSKI³, PIOTR KAJDA,
JANINA STARCZEWSKA-CZAPOWSKA¹, KRYSZYNA BURKHARD-
JAGODZIŃSKA², BARBARA DŁUGOŁĘCKA⁴, DARIUSZ SITKOWSKI¹

Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie, Zakład Fizjologii¹

Polski Związek Towarzystw Wioślarskich²,

Przychodnia Sportowo-Lekarska Instytutu Sportu –

Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie³

*Akademia Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego w Warszawie, Wydział Wychowania
Fizycznego i Sportu w Białej Podlaskiej, Zakład Fizjologii i Biochemii⁴*

Adres do korespondencji: Andrzej Klusiewicz, Instytut Sportu –
Państwowy Instytut Badawczy, Zakład Fizjologii, ul. Trylogii 2/16, 01-982 Warszawa,
tel.: 22 5699971, fax: 22 8350977, e-mail: andrzej.klusiewicz@insp.waw.pl

Streszczenie

Wprowadzenie. Celem badań była ocena zmian wydolności fizycznej czołowych, polskich młodych wioślarzy po rocznym cyklu szkolenia. **Materiał i metody.** W badaniach uczestniczyło 30 wioślarzy stanowiących Kadre Młodzieżową oraz jej bezpośrednie zaplecze. Przed i po rocznym okresie treningu (na początku okresu przygotowawczego) badani wioślarze wykonali każdorazowo dwa testy wysiłkowe: test o maksymalnej intensywności symulujący pokonanie dystansu regatowego (Test 2 km) oraz test submaksymalny o stopniowanej intensywności (Test progu beztlenowego). **Wyniki i wnioski.** Wbrew oczekiwaniom roczny okres treningu nie spowodował istotnej poprawy wskaźników wysiłkowych u badanych wioślarzy. Środki treningowe mające na celu poprawę wydolności tlenowej okazały się mało skuteczne. Nie stwierdzono także istotnej poprawy wskaźników testu symulującego pokonanie dystansu regatowego, choć w tym przypadku zaznaczyła się tendencja poprawy wyników. Podobne wyniki badań wskazujące na stabilizację wyników testów wysiłkowych u młodych wioślarzy w wieku około 20 lat na ogół stwierdzali także inni autorzy. Pomimo to, podkreślono konieczność zwrócenia większej uwagi na skuteczność treningu rozwijającego wytrzymałość, a będącego podstawą dobrego przygotowania wydolnościowego wioślarza.

Słowa kluczowe: młodzi wioślarze, roczny okres treningu, zmiany zdolności wysiłkowej

Wstęp

Wioślarstwo jest najczęściej opisywane jako dyscyplina sportowa o wytrzymałościowo-siłowym charakterze wysiłku [1]. Regaty rozgrywane są na dystansie 2000 m, zarówno dla mężczyzn jak i dla kobiet. W zależności od rodzaju łodzi i warunków pogodowych, czas pokonania dystansu startowego wynosi najczęściej od 5,5 do 7 min, a wiosłowanie angażuje przeciętnie 70% masy mięśni [1]. Podczas regat, zarówno zdolności tlenowe jak i beztlenowe uzyskują swoje maksimum. Wioślarze są zaadaptowani do takiego wysiłku dzięki dużej masie mięśni i wysokiej adaptacji metabolicznej. Podkreślenia wymaga fakt, że wysoki udział przemian tlenowych w pokryciu zapotrzebowania energetycznego wysiłku startowego (70-80%) powoduje, że za podstawę sukcesu w tej dyscyplinie uznawany jest trening wytrzymałości [2, 3, 4]. Trening wioślarzy odnoszących sukcesy nie opiera się jednakże tylko na treningu tlenowym, lecz uwzględnia także właściwe proporcje treningu siły i wydolności beztlenowej [5, 6].

Zagadnieniem szczególnie ciekawym wydaje się być ocena

rozwoju wydolności fizycznej, zwłaszcza najwybitniejszych wioślarzy w cyklach wieloletnich. W piśmiennictwie można spotkać prace podejmujące to zagadnienie, przy czym dotychczas one najczęściej seniorów [7, 8, 9], natomiast mniej liczne opracowania poświęcono młodym wioślarzom [10, 11]. Z tego względu, za interesujący cel badań uznano ocenę zmian wydolności fizycznej czołowych, polskich młodych wioślarzy po rocznym cyklu szkolenia.

Materiał i metody

Badana grupa

W badaniach uczestniczyło 30 wioślarzy (w tym 8 zawodników wagi lekkiej) stanowiących Kadre U 23 oraz jej bezpośrednie zaplecze. Podstawową charakterystykę badanych przedstawiono w tabeli 1.

Badani wioślarze zaliczani byli do zawodników o najwyższym poziomie sportowym w tej dyscyplinie w swojej kategorii

wiekowej. Omawiana grupa była zróżnicowana pod względem wieku, masy ciała i wysokości ciała, co było związane z udziałem w badaniach wiosłarzy wagi lekkiej. Staż treningowy zawierał się również w szerokim przedziale od 2 do 9 lat.

Tabela 1. Podstawowa charakterystyka badanych wiosłarzy w pierwszym roku obserwacji (n=30)

Wskaźnik	Wiek (lata)	Masa ciała (kg)	Wysokość ciała (cm)	Staż trening. (lata)
Średnia	19,7	84,9	190	5,1
±SD	0,8	9,5	6	1,6
Min	18,0	70,0	178	2,0
Max	20,8	104,8	207	9,0

Założenia treningowe wiosłarzy kadry U-23

W założeniach przyjęto podział trwającego od września do sierpnia (52 tygodnie) rocznego cyklu treningowego na cztery okresy: I – wprowadzający 8 mikrocykli tygodniowych (wrzesień i październik), II – przygotowawczy 27 mikrocykli tygodniowych (od listopada do końca kwietnia), III – startowy oraz bezpośrednie przygotowanie startowe (BPS): 8 oraz 5 mikrocykli startowych (maj-lipiec), IV – przejściowy 4 mikrocykle tygodniowe (sierpień). Zakresy treningowe przyjęto w oparciu o wielkość stężenia mleczanu we krwi: I – zakres 1,5-2,5 mmol/l, II – 2,5-3,5 mmol/l, III – 3,5-6,0 mmol/l, IV – 6,0-12,0 mmol/l i V – bardzo krótkie supramaksymalne wysiłki glikolityczne, niekwasomlekowe.

Okres wprowadzający miał na celu stopniowe wdrożenie do treningu po okresie przejściowym. Ze względu na rozgrywane w tym czasie regaty propagandowe jak i Mistrzostwa Polski w Sprincie Wiosłarskim, Długodystansowe Mistrzostwa Polski oraz Centralne Kwalifikacyjne Regaty Jesienne zajęcia treningowe miały głównie charakter specjalistyczny. W ramach treningu siłowego zawodnicy realizowali wytrzymałość siłową, której celem było przygotowanie układu mięśniowego do dużych obciążeń w treningu siły. W okresie tym zawodnicy wykonali 90 godzin pracy. Plan przewidywał przewiosłowanie ok. 570 km na wodzie, 6 godzin 30 min wiosłowania na ergometrze wiosłarskim (ok. 78 km) oraz 10750 powtórzeń wytrzymałości siłowej. Z 90 godzin zakładanej pracy 68,5 miało być wyko-

nane w I zakresie intensywności, 11 godzin w II zakresie, 8,5 godziny to praca w III zakresie (w tym 6,5 godz. to wytrzymałość siłowa), 47 minut pracy w IV zakresie i w V około 4 min pracy. Podział ze względu na środki oddziaływania wyglądał następująco: 34,5 godz. (38,3%) miało charakter wszechstronny, 6,5 godz. (7,2%) ukierunkowany i 49 godz. (54,4%) specjalistyczny.

Okres przygotowawczy składał się z trzech 9 tygodniowych podokresów: wszechstronnego, ukierunkowanego i specjalistycznego. W podokresie wszechstronnym (listopad, grudzień) główny nacisk położono na trening siły ogólnej, budowę masy mięśniowej oraz koordynację i sprawność ogólną. W tygodniowym mikrocyklu wykonywano 3 treningi siły, jeden trening na ergometrze wiosłarskim oraz treningi biegowe, pływanie, treningi ogólnorozwojowe i zespołowych gier sportowych. W podokresie przygotowania ukierunkowanego (styczeń, luty) zwiększono objętość i intensywność pracy na ergometrze wiosłarskim. Celem treningu siły w tym podokresie było stopniowe przekształcenie siły ogólnej w moc i wytrzymałość siłową. Od stycznia wprowadzono jeden trening wytrzymałości siłowej, jeden mocy i jeden trening siły submaksymalnej. W lutym skupiono się natomiast wyłącznie na wytrzymałości siłowej realizując ją w 3 jednostkach treningowych. Ponadto w tym podokresie w ramach zgrupowania zimowego zakładano wykonanie dużej pracy o charakterze wytrzymałości tlenowej w I i II zakresie intensywności (marszobiegi i narty biegowe). Podokres przygotowania specjalistycznego (marzec, kwiecień) miał na celu sukcesywne wprowadzanie w zależności od warunków atmosferycznych treningów specjalistycznych na wodzie i pracę nad techniką wiosłowania. Zadaniem treningu siły w tym czasie było podtrzymanie poziomu mocy i wytrzymałości siłowej. W sumie podczas 27 tygodni okresu przygotowawczego zakładano wykonanie 360 godzin pracy, w tym 253 godz. w I zakresie intensywności, 62 godz. w II zakresie, 32,5 godz. w III zakresie (w tym 22 godz. wytrzymałość siłowa), 6 godz. – IV zakres i 7,5 godz. V zakres (w tym 6,5 godz. to trening mocy i siły ogólnej). Wykonana w okresie przygotowawczym praca miała w 66,7% charakter wszechstronny, w 17,4% ukierunkowany i 15,9% specjalistyczny.

Okres startowy trwał 8 tygodni oraz dodatkowo 5 tygodni BPS. Celem tego okresu było przede wszystkim doskonalenie techniki wiosłowania, „zgranie” osad, rozwój wytrzymałości i szybkości specjalnej oraz podtrzymanie poziomu wytrzymałości siłowej i mocy. Zajęcia w tym okresie odbywały się głównie na wodzie. W celu podtrzymania wytrzymałości siłowej i mocy stosowano 1-2 jednostki treningowe w tygodniu w zależności od startu w regatach. Ponadto wprowadzano specjali-

Tabela 2. Założenia treningowe makrocyklu rocznego wiosłarzy Kadry U-23

Okres treningowy (opis treningu)	Objętość treningowa			Zakres intensywności treningowej (godz.)					Rodzaj treningu (godz.)		
	Ilość powtórzeń na siłowni	Ilość km	Czas trwania (godz.)	I	II	III	IV	V	Wszechstronny	Ukierunkowany	Specjalny
Okres wprowadzający: 8 tygodni (IX-X)	10752	571	90	68	10	9,5	1	0	34,5	6,5	49
Okres przygotowawczy: 27 tygodni (XI-IV)	53835	654	360	253	62	32,5	6	7,5	240	62,5	57,5
Okres startowy + BPS: 8 + 5 tygodni (V - VII)	12170	1279	165	141	5,5	13,5	3,5	1	50	2,5	112
Okres przejściowy: 4 tygodnie (VIII)	0	0	8,5	8	0	0	0	0	8,5	0	0
Suma	76757	2504	624	470	77,5	55,5	10,5	8,5	333	71,5	218,5
Suma (%)			100	76	12	9	2	1	53	12	35

styczne treningi siły z oporem na wodzie. Zawodnicy wykonali w tym okresie 165 godz. pracy. W ramach tego okresu założono przewiosłowanie ok. 1280 km. Trening specjalistyczny na wodzie w tym okresie wynosił 68% całości pracy a trening ukierunkowany tylko 2% oraz wszechstronny 30%. Bezpośrednie przygotowanie startowe (BPS) wynosiło 5 tygodni w i obejmowało podokresy akumulacji (2,5 tygodnia), intensyfikacji (1,5 tygodnia) oraz transformacji (1 tydzień).

Okres przejściowy miał charakter regeneracyjny i odbudowujący i zakładał wykonanie treningów wszechstronnych z niską intensywnością. Przez 4 tygodnie 2-3 treningi tygodniowo. Łącznie 8,5 godziny pracy.

W podsumowaniu roczny plan treningowy wioślarzy Kadry Młodzieżowej zakładał 624 godziny pracy, przewiosłowanie 2500 km, wykonanie 76000 powtórzeń na siłowni (w tym 12000 w ramach siły ogólnej i masy mięśniowej oraz 6500 mocy i 57500 wytrzymałości siłowej). Wykonano 472 godz. pracy w I zakresie intensywności, 78 godz. w II zakresie, 55 godz. w III zakresie (w tym 33 godz. wytrzymałości siłowej), 10 godz. w IV zakresie i 8,5 godz. w V zakresie (w tym 6,5 godz. treningu mocy i siły maksymalnej). Wykonana praca miała w 53% charakter wszechstronny, w 12% ukierunkowany i w 35% specjalistyczny.

Testy wysiłkowe

Przed i po rocznym okresie treningu badani wioślarze wykonali każdorazowo dwa testy wysiłkowe: test o maksymalnej intensywności symulujący pokonanie dystansu regatowego (Test 2 km) oraz test submaksymalny o stopniowanej intensywności (Test progu beztlenowego). Badania wykonano w okresie przygotowania ogólnego (listopad-grudzień), po uzyskaniu zgody Komisji Etyki Badań Instytutu Sportu w Warszawie.

Test 2 km

Jako pierwszy wykonano wysiłek symulujący pokonanie dystansu 2000 m z indywidualnie maksymalną intensywnością, który był poprzedzony 8 min rozgrzewką. Zadaniem wioślarza było pokonanie dystansu regatowego w jak najkrótszym czasie, a dystans pozostały do zakończenia testu był wyświetlany na monitorze ergometru. Rozgrzewka obejmowała wiosłowanie ciągle i dwa jednonminutowe przyspieszenia w 3 i 5 min. Tempo wiosłowania ciągłego wynosiło 20 pociągnięć/min a moc 2,0 W/kg, natomiast podczas przyspieszenia odpowiednio 26 pociągnięć/min i 2,7 W/kg. Przerwa pomiędzy rozgrzewką a wysiłkiem maksymalnym wynosiła 2 min.

Test progu beztlenowego

Następnego dnia przeprowadzono test o stopniowo wzrastającej intensywności, składający się z 5 submaksymalnych wysiłków o czasie trwania 3 min przedzielonych 30 s przerwami, z przesłoną ergometru ustawioną w pozycji 5-6. Obciążenia w teście dobierano według poniższego schematu, uwzględniając u wioślarzy wagi ciężkiej indywidualny czas pokonania dy-

stansu 2 km (tab. 3).

W celu oznaczenia stężenia mleczanu (LA), dokonano pobrań krwi z płata ucha w 3 min po zakończeniu Testu 2 km oraz bezpośrednio po wysiłku podczas Testu Progu Beztlenowego. Stężenia LA we krwi oznaczono fotometrem LP 400 firmy Dr Lange (Niemcy).

W czasie obu testów w sposób ciągły rejestrowano częstość skurczów serca (HR) przy użyciu rejestratora S610i firmy Polar Electro Oy (Finlandia), natomiast podczas Testu 2 km wykonano dodatkowe pomiary wentylacji płuc, poboru tlenu i wydalenia dwutlenku węgla przy użyciu aparatu serii Vmax 29 firmy SensorMedics (Yorba Linda, CA, USA) lub MetaLyzar 3B firmy Cortex (Niemcy).

W oparciu o przeprowadzony Test Progu Beztlenowego wyznaczono wielkość progu beztlenowego (PPA) metodą interpolacji dla stężenia mleczanu we krwi 4 mmol/l [2]. Zanotowane zmiany HR posłużyły do określenia wartości wskaźnika PWC_{170} , czyli wielkości mocy wysiłku, przy której HR osiąga wartość 170 sk/min [12]. Wskaźnik PWC_{170} obliczono ze wzoru:

$$PWC_{170} (W) = M_1 + (M_2 - M_1) \times (170 - HR_1) / (HR_2 - HR_1)$$

gdzie:

HR_1, M_1 – częstość skurczów serca niższa od 170 sk/min oraz odpowiadająca jej moc (W),

HR_2, M_2 – częstość skurczów serca wyższa od 170 sk/min oraz odpowiadająca jej moc (W).

Testy przeprowadzano o stałej porze dnia (9.00-14.00), laboratorium było izolowane od zakłóceń zewnętrznych (hałas, obecność innych osób), a pomiary wykonywano w stałej, optymalnej dla badanego temperaturze otoczenia (18-20°C). Badani przeziębieni lub w okresie kilku dni po chorobie nie byli testowani.

Obliczenia statystyczne

Uzyskane wyniki badań opracowano statystycznie obliczając: wartości średnie badanych cech i odchylenia standardowe. Do oceny zgodności rozkładów badanych zmiennych z rozkładem normalnym zastosowano test Shapiro-Wilka. Oceniono istotność różnic testem t-Studenta dla prób zależnych (dla $p < 0,05$) oraz obliczono współczynniki korelacji prostej (Pearsona). Obliczenia i analizę statystyczną wykonywano za pomocą programu komputerowego Statistica wersja 8 (StatSoft) oraz Excel 2007 (Microsoft Office).

Wyniki badań

Zmiany zdolności wysiłkowej

Po rocznym okresie treningu nie stwierdzono istotnej poprawy w zakresie wskaźników wydolności tlenowej (mocy progu i PWC_{170}) (tab. 4).

Pomimo iż, nie zaobserwowano istotnej poprawy wskaźników testu symulującego pokonanie dystansu regatowego

Tabela 3. Schemat obciążeń wysiłkowych zastosowanych podczas Testu Progu Beztlenowego

Obciążenie Nr		I	II	III	IV	V
Tempo wiosłowania (pociągnięć/min)		16	18	20	22	24
Wioślarze waga lekka	Moc (W)	120	170	220	270	320
Wioślarze (2 km > 6:20 min)		120	170	220	270	320
Wioślarze (2 km < 6:20 min)		170	220	270	320	370

(czasu trwania wysiłku, mocy średniej i maksymalnego poboru tlenu), to zaznaczyła się tendencja niewielkiej poprawy wyników po roku treningu (tab. 5). W omawianym roku pokonanie dystansu 2000 m związane było z istotnie wyższym stężeniem mleczanu we krwi.

Tabela 4. Zestawienie wskaźników wydolności tlenowej uzyskanych przed i po roku treningu u badanych wioślarzy (n=30)

		Moc ppa		PWC ₁₇₀	
		(W)	(W/kg)	(W)	(W/kg)
Badanie	Średnia	295	3,48	281	3,31
wyjściowe	SD	31	0,33	47	0,55
Po roku	Średnia	295 ^{ns}	3,44 ^{ns}	288 ^{ns}	3,35 ^{ns}
treningu	SD	36	0,36	42	0,48

ns - $p > 0,05$.

Uwzględniając indywidualne zmiany czterech podstawowych wskaźników wysiłkowych przeliczonych na masę ciała z obu przeprowadzonych testów (mocy progowej, PWC₁₇₀, mocy średniej z Testu 2 km i maksymalnego poboru tlenu) wykazano znaczny odsetek zarówno poprawy jak i pogorszenia wyników (tab. 6). Poprawie nie uległa też reakcja krążeniowa i metaboliczna na zastosowane obciążenia w teście progu beztlenowego (ryc. 1 i 2).

Tabela 5. Zestawienie wskaźników zdolności wysiłkowej uzyskanych w przed i po roku treningu u badanych wioślarzy (n=30)

		Czas 2 km	Moc średnia		VO ₂ max		Mleczan
		(min:s)	(W)	(W/kg)	(l/min)	(ml/kg/min)	(mmol/l)
Badanie	Średnia	6:26,6	389	4,59	5,20	61,2	15,7
wyjściowe	SD	0:11,0	34	0,37	0,62	5,1	1,8
Po roku	Średnia	6:25,1 ^{ns}	394 ^{ns}	4,60 ^{ns}	5,31 ^{ns}	62,0 ^{ns}	17,0*
treningu	SD	0:10,4	32	0,42	0,48	5,3	3,3

ns - $p > 0,05$; * - $p < 0,05$.

Najwyższe, istotne zależności zanotowano pomiędzy mocą średnią z Testu 2 km a mocą progową ($r=0,84$), mocą progową a PWC₁₇₀ ($r=0,71$), moc średnią z Testu 2 km a VO₂max ($r=0,65$), mocą progową a VO₂max ($r=0,63$) oraz moc średnią z Testu 2 km a PWC₁₇₀ ($r=0,57$) (tab. 7).

Dyskusja

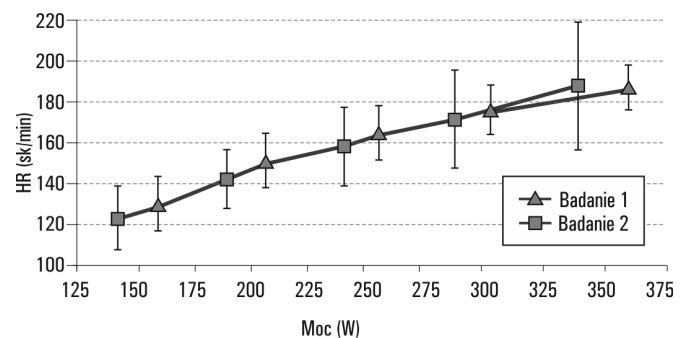
W przedstawianych badaniach u czołowych polskich młodych wioślarzy zastosowano dwa rodzaje testów wysiłkowych – o stopniowanej i o maksymalnej intensywności. Testy te, w nieco tylko zmienianej metodycie, od kilkunastu już lat są rutynowo stosowane w badaniach diagnostycznych do oceny dyspozycji wysiłkowych wioślarzy [13]. Zdaniem licznych autorów [15, 16, 17] taki dobór testów wysiłkowych umożliwia pełną ocenę wydolności fizycznej wioślarza.

We wcześniejszych badaniach własnych [12] potwierdzono, że wskaźnik PWC₁₇₀ określony w wysiłku specyficznym na ergometrze wioślarskim wyraźnie różnicuje wioślarzy w zależności od klasy sportowej (wyższe wartości u zawodni-

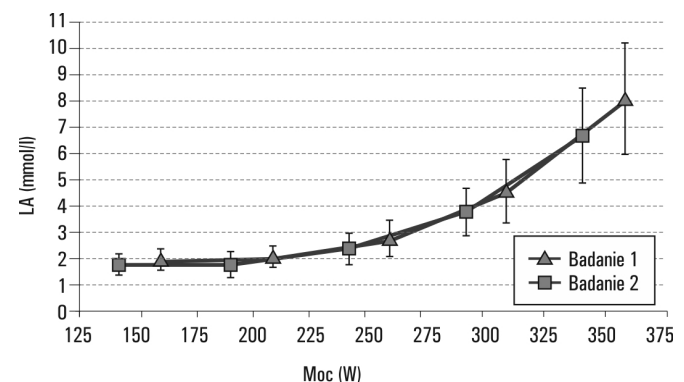
ków odnoszących sukcesy sportowe). We wspomnianych badaniach uzyskano również wysoką korelację między PWC₁₇₀ a: mocą średnią na dystansie regatowym, mocą progu przemian beztlenowych i maksymalnym pochłanianiem tlenu. Podobnie inni autorzy [10] zanotowali także istotną korelację między wartościami wskaźników określonych na ergometrze wioślarskim – PWC₁₇₀ a mocą średnią wysiłku na dystansie 2000 m. Biorąc pod uwagę przedstawione dane oraz uwzględniając fakt, że wyznaczenie wskaźnika PWC₁₇₀ może być wykonane samodzielnie przez trenera, zasadnym wydaje się zastosowanie omawianego wskaźnika do oceny wydolności fizycznej zwłaszcza młodych wioślarzy. Pomocne w tym przypadku będą opracowane w ubiegłych latach wielkości PWC₁₇₀ mogące stanowić wartości referencyjne oceny wydolności fizycznej wioślarzy [12].

Tabela 6. Charakterystyka zmian wybranych wskaźników wysiłkowych (wyrażona jako odsetek) po rocznym okresie treningu u badanych wioślarzy (n=30)

Wskaźnik/Zmiana	Odsetek (%)		
	Poprawa	Brak zmian	Pogorszenie
1. MocPPA (W/kg)	37	13	50
2. PWC ₁₇₀ (W/kg)	40	23	37
3. Moc 2 km (W/kg)	40	27	33
4. VO ₂ max (ml/kg/min)	40	20	40

Rycina 1. Wykres zależności pomiędzy częstością skurczów serca (HR) a obciążeniem wysiłkowym w teście progu beztlenowego w badaniu wyjściowym (Badanie 1) i po rocznym okresie treningu (Badanie 2) u badanych wioślarzy (n=30)

Rycina 2. Wykres zależności pomiędzy stężeniem mleczanu we krwi (LA) a obciążeniem wysiłkowym w teście progu beztlenowego w badaniu wyjściowym (Badanie 1) i po rocznym okresie treningu (Badanie 2) u badanych wioślarzy (n=30)

Tabela 7. Macierz współczynników korelacji prostej Pearsona pomiędzy wybranymi wskaźnikami wysiłkowymi z Testu 2 km i Testu progę beztlenowego (PPA) w badaniu wyjściowym u badanych wioślarzy (n=30)

Wskaźnik		Moc 2 km (W/kg)	MocPPA (W/kg)	PWC ₁₇₀ (W/kg)	VO ₂ max (ml/kg/min)
Moc 2 km	(W/kg)	-	0,84*	0,57*	0,65*
MocPPA	(W/kg)	0,84*	-	0,71*	0,63*
PWC ₁₇₀	(W/kg)	0,57*	0,71*	-	0,56*
VO ₂ max	(ml/kg/min)	0,65*	0,63*	0,56*	-

* - współczynnik korelacji istotny statystycznie dla $p < 0,05$.

Wbrew oczekiwaniom roczny okres treningu nie spowodował istotnej poprawy wskaźników wysiłkowych u badanych wioślarzy. Moc progowa nie zwiększyła się istotnie, a brak poprawy wydolności tlenowej potwierdzają także nieistotne zmiany wartości pozostałych wskaźników oddechowo-kръżeniowych VO₂max i PWC₁₇₀. Podobnie, w innych 6-letnich badaniach czołowych młodych wioślarzy [11], stwierdzono tendencję niewielkiego obniżenia (o 2%) mocy progę beztlenowego w wieku około 20 lat. Zdolności wysiłkowe młodych wioślarzy w największym stopniu zdeterminowane są poziomem wydolności tlenowej, co potwierdziły uzyskane w badaniach własnych silne zależności między mocą średnią na dystansie 2000 m a wielkością progę beztlenowego ($r=0,84$), maksymalnym poborem tlenu ($r=0,65$) i PWC₁₇₀ ($r=0,57$) (tab. 7). Dane te uzasadniają konieczność położenia większego akcentu w treningu na rozwój wydolności tlenowej w badanej grupie wioślarzy, przy czym kluczowym elementem będzie tu zarówno objętość jak i intensywność realizowanych obciążeń treningowych. Podobnie we wcześniejszych badaniach własnych wykonanych na młodych wioślarzach, znacznie wyższa poprawa wskaźników wysiłkowych cechowała juniorki i juniorów młodszych w porównaniu do juniorów starszych, przy czym podkreślano potrzebę rozwoju mocy progę beztlenowego [13]. Buško i wsp. [10] w badaniach wioślarzy juniorów młodszych, również nie wykazali poprawy wydolności tlenowej ocenianej w oparciu o PWC₁₇₀ w wysiłku specyficznym na ergometrze wiosłarskim po okresie przygotowania ogólnego (listopad w porównaniu do marca). Cytowani autorzy, w przeciwieństwie do przedstawianych badań własnych, stwierdzili natomiast istotną poprawę mocy średniej i czasu trwania symulowanego dystansu 2000 m na ergometrze wiosłarskim. Opisany w badaniach własnych [13] postęp u juniorów młodszych (16,7±0,9 lat) i brak analogicznej poprawy w przeprowadzonych pomiarach u juniorów starszych (19,7±0,8 lat) mogą wyjaśniać badania wybitnych wioślarzy chorwackich, u których stwierdzono stabilizację pułapu tlenowego w wieku około 20 lat [11]. W innych badaniach czołowych wioślarzy [17] wykazano, że VO₂max osiąga pik w wieku 23 lat z jedyne niewielkim kolejnym wzrostem do wieku 28 lat. Podobną tendencję obserwowano u czołowych lekkoatletów biegaczy w wieku powyżej 20-22 roku życia [18]. Tak samo Lacour i wsp. [9] zwracają uwagę na związane z wiekiem (począwszy od 20-25 lat) obniżenie zdolności wysiłkowej i VO₂max u biegaczy długodystansowców i pływaków. W tym kontekście wyjątek stanowią wyniki wybitnego wioślarza seniora notującego poprawę maksymalnego poboru tlenu aż do 32 roku życia [9].

Zdolność organizmu wioślarza do wykonania wysiłku z dużym udziałem przemian glikolitycznych kwasomlekowych nie stanowi zasadniczego czynnika wpływającego na wynik próby symulującej pokonanie dystansu startowego [13]. Jednak należy podkreślić, że obserwowany po rocznym treningu istotny wzrost powysiłkowego stężenia mleczanu we krwi z 15,7±1,8

do 17,0±3,3 mmol/l świadczył korzystnie o zwiększeniu potencjału wysiłkowego w próbie maksymalnej.

W ubiegłych latach w oparciu o przekrojowe badania obejmujące ogółem 305 wioślarek i wioślarzy dokonano charakterystyki zawodników pod względem wydolności fizycznej, uwzględniając kategorie wiekowe, dotychczasowe wybitne osiągnięcia sportowe oraz zakwalifikowanie do kadry narodowej [19]. Spośród wielu określanych wskaźników wyodrębniono te, które charakteryzują wioślarzy o najwyższym poziomie sportowym: średnią moc i czas w teście symulującym pokonanie dystansu startowego, moc progową, maksymalny pobór tlenu oraz maksymalne tętno tlenowe. Opracowano wartości referencyjne zasadniczych wskaźników oceny wydolności fizycznej wioślarza, przy czym podkreślenia wymaga stwierdzana silna, ujemna zależność pomiędzy czasem pokonania dystansu regatowego a pułapem tlenowym [6, 16]. W innych badaniach [11], wioślarzy klasy światowej charakteryzował systematyczny i wysoki (26%) wzrost maksymalnego poboru tlenu do poziomu około 6,6 l/min (w przybliżeniu 70 ml/kg/min) w 6-letnim okresie obserwacji (począwszy od 16 roku życia). Lacour i wsp. [9] opierając się na wieloletnich obserwacjach wybitnego wioślarza seniora (zdobywcy siedmiu medali na Igrzyskach Olimpijskich i Mistrzostwach Świata), wysunęli tezę o związku wyników sportowych ze zdolnością utrzymania wysokich wartości pułapu tlenowego (około 6,0 l/min) i mocy końcowej w teście o stopniowanej intensywności na ergometrze wiosłarskim. Dodatkowym czynnikiem była w tym przypadku zdolność realizacji dużych obciążeń treningowych do 32 roku życia.

W podsumowaniu należy wskazać, że środki treningowe zastosowane w rocznym cyklu szkolenia młodych wioślarzy, mające na celu poprawę wydolności tlenowej okazały się mało efektywne. Pomimo stwierdzanej na ogół w różnych badaniach [11, 13] stabilizacji wyników testów wysiłkowych u wioślarzy w wieku około 20 lat, podkreślono konieczność zwrócenia większej uwagi na skuteczność treningu rozwijającego wytrzymałość, a będącego podstawą dobrego przygotowania wydolnościowego wioślarza.

Podziękowania

Autorzy pracy pragną podziękować wioślarzom za udział w badaniach oraz firmie "VO₂max" za techniczne wsparcie podczas przeprowadzonych pomiarów. Prezentowane wyniki badań zostały wykorzystane w pracy magisterskiej Piotra Kajdy.

Piśmiennictwo

- Steinacker J.M. (1993). Physiological aspects of training in rowing. *International Journal of Sports Medicine* 14, 3-10.
- Howald H. (1988). Physiological foundations of rowing performance. In Steinacker J.M. (ed.) *Rowing. Sports Medicine and Science* (pp. 31-38). Berlin, Heidelberg: Springer. [in German]
- Secher N.H. (1993). Physiological and biomechanical aspects of rowing. Implications for training. *Sports Medicine* 15, 24-42.
- Steinacker J.M. (1988). Methods for performance assessment and training management in rowing and their application. In Steinacker J.M. (ed.) *Rowing. Sports Medicine and Science* (pp. 31-38). Berlin, Heidelberg: Springer. [in German]
- Klusiewicz A., Trzaskoma Z., Broniec J., Wojciechowski A. (2012). Zasadnicze elementy modelu treningu czołowych wioślarzy. Cz. I – Programy i środki treningowe. *Sport Wyuczynowy* 1, 8-16.

6. Mäestu J., Jürimäe J., Jürimäe Y. (2005). Monitoring of performance and training in rowing. *Sports Medicine* 35(7), 597-617.
7. Fiskerstrand Å., Seiler K.S. (2004). Training and performance characteristics among Norwegian International Rowers 1970-2001. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports* 14, 303-310.
8. Klusiewicz A., Broniec J., Szczepańska B., Burkhard-Jagodzińska K. (2002). Wydolność fizyczna i skład ciała mistrzów olimpijskich w wioślarstwie (dwójka podwójna wagi lekkiej) w 6-letnim okresie szkolenia. *Sport Wyczynowy* 5-6, 51-67.
9. Lacour J.R., Messonnier L., Bourdin M. (2009). Physiological correlates of performance. Case study of a world-class rower. *European Journal of Applied Physiology* 106, 407-413.
10. Buško K., Wit B., Borys R. (2002). Selected physiological variables during the preparatory period in junior rowers. *Physical Education and Sport* 46(3), 375-385.
11. Mikulic P. (2011). Maturation to elite status: a six-year physiological case study of a world champion rowing crew. *European Journal of Applied Physiology* 111, 2363-2368.
12. Klusiewicz A., Faff J., Zdanowicz R. (1997). The usefulness of PWC170 in assessing the performance determined on a rowing ergometer. *Biology of Sport* 14, 127-133.
13. Klusiewicz A., Borkowski L., Ładyga M., Zdanowicz R., Burkhard-Jagodzińska K., Sitkowski D. et al. (1994). Changes in physical fitness of male and female junior rowers as affected by one year of training. *Biology of Sport* 11, 21-29.
14. Kennedy M.D., Bell G.J. (2003). Development of race profiles for the performance of a simulated 2000-m rowing race. *Canadian Journal of Applied Physiology* 28(4), 536-546.
15. Steinacker J.M., Lormes W., Stauch M. (1991). Sport Specific Testing in Rowing. In N. Bachl, T.E. Graham, H. Lollgen (eds) *Advances in Ergometry* (pp. 443-454). Springer-Verlag.
16. Yoshiga C.C., Higuchi M. (2003). Rowing performance of female and male rowers. *Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports* 13, 317-321.
17. Messonnier L., Bourdin M., Lacour J.R. (1998). Influence of age on different determining factors of performance on rowing ergometer. *Science in Sports* 13, 293-294.
18. Legaz Arrese A., González Badillo J.J., Serrano Ostáriz E. (2005). The changes in running performance and maximal oxygen uptake after long-term training in elite athletes. *Journal of Sports Medicine and Physican Fitness* 45(4), 435-440.
19. Klusiewicz A., Faff J., Zdanowicz R. (1997). Wydolność fizyczna polskich wioślarek i wioślarzy. *Sport Wyczynowy* 9-10, 35-40.

Otrzymano: 24.06.2015

Przyjęto: 19.12.2015